

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE RUDNO NAD HRONOM K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2026

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2026 (ďalej len stanovisko).

Návrh viacročného programového rozpočtu obce Rudno nad Hronom na roky 2026 – 2028 bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce (<https://www.rudnonadhronom.sk/>) dňa 16.10.2025, t.j. v lehote v súlade s § 9 ods. 2 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade.

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia zverejneného návrhu rozpočtu. Posudzovala som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len OcZ). Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózu zverejnenú ministerstvom. Ku dňu zostavenia návrhu rozpočtu nebola prognóza zverejnená.

Návrh štátneho rozpočtu na roky 2026 – 2028 schválila vláda na svojom rokovaní dňa 10.10.2025. V roku 2026 by mal deficit verejných financií klesnúť na 4,1 percenta HDP, a to aj vďaka konsolidačnému balíku v objeme 2,7 miliárd eur, ktorý sa dotkne aj samospráv.

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre nich zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potreby obyvateľov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Návrh rozpočtu je zostavený ako viacročný, ktorý sa člení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie, podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Rozpočet na rozpočtový rok 2026 je po jeho schválení OcZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

A. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu obce vychádza z vývoja hospodárenia obce Rudno nad Hronom v minulých rokoch, z očakávaného vývoja hospodárenia za rok 2025 a z predpokladaného rozpočtového určenia výnosu dane z príjmov územnej samosprávy na rok 2026. Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, očakávané plnenie rozpočtu k 31.12.2025, sledovanie legislatívneho procesu a jeho vplyv na financovanie samospráv a monitoring vývoja inflácie, cien tovarov a služieb, najmä energií aj stavebných materiálov.

Do termínu spracovania podkladov rozpočtu obce nebola zverejnená aktuálna realistická prognóza Ministerstva financií SR týkajúca sa výnosu dane z príjmov fyzických osôb a dane z príjmov právnických osôb určeného pre samosprávu. Podkladom k stanoveniu príjmu z podielu na tejto dani bola prognóza Rady pre rozpočtovú zodpovednosť z októbra 2025 (zdroj: <https://www.rrz.sk/komunalna-kalkulacka/>).

Východiská zostavenia rozpočtu:

Údaje v €

	Rozpočet skutočnosť rok 2023	Rozpočet skutočnosť rok 2024	Schválený rozpočet rok 2025	Očakávaná skutočnosť rok 2025	Návrh rozpočtu rok 2026	Návrh rozpočtu rok 2027	Návrh rozpočtu rok 2028
Bežné príjmy- obec	359 279,17	342 334,80	336 736,00	360 024,00	367 958,00	366 407,00	376 126,00
Bežné výdavky	346 464,28	347 672,71	328 425,00	357 279,33	350 568,00	357 932,00	367 570,00
Prebytok/ schodok bežného rozpočtu	+12 814,89	-5 337,91	+8 311,00	+2 744,67	+17 390,00	+8 475,00	+8 556,00
Kapitálové príjmy	11 614,00	37 613,41	60 000,00	49 000,00	26 000,00	0	0
Kapitálové výdavky	30 453,74	43 060,07	87 700,00	52 350,00	68 000,00	0	0
Prebytok/ schodok kapitálového rozpočtu	-18 839,74	-5 446,66	-27 700,00	-3 350,00	-42 000,00	0	0
Príjmové finančné operácie	34 622,11	32 900,54	27 700,00	43 282,00	33 000,00	0	0
Výdavkové finančné operácie	8 694,24	9 529,07	8 311,00	8 311,00	8 390,00	8 475,00	8 556,00
Výsledok z fin.operácií	+25 927,87	+23 371,47	+19 389,00	+34 971,00	+24 610,00	-8 475,00	-8 556,00
Vyrovnanosť rozpočtu	+19 903,02	+12 586,90	0	+34 365,67	0	0	0

V roku 2026 sa predpokladá podľa návrhu rozpočtu dosiahnuť prebytok bežného rozpočtu vo výške +17 390,00 € . Kapitálový rozpočet sa odhaduje so schodkom -42 000,00 € a rozdiel finančných operácií + 24 610,00 €. Celkové hospodárenie obec plánuje s vyrovnaným rozpočtom 0 €.

Tvorba návrhu rozpočtu bežných príjmov obce pre rok 2026 v celkovom objeme 367 958 € (v roku 2025 sa rozpočtovali vo výške 336 736 €) t. j. predpokladá sa ich zvýšenie o 31 222 € oproti rozpočtu schválenému v roku 2024. Výnos z podielovej dane je vyšší oproti roku 2025 v návrhu rozpočtu o 12 143 € . Na stránke MF nebola v deň zverejnenia návrhu rozpočtu obce zverejnená prognóza . Podľa nej by sa mal v roku 2026 rozpočtovať výnos podielovej dane . Zverejnená bola po schválení štátneho rozpočtu. t.j. po 10. 10. 2025. Pri schvaľovaní rozpočtu v OcZ by sa jej výška mala preto podľa prognózy upraviť v návrhu rozpočtu . Predpoklad jej poskytnutia podľa zverejnenej prognózy je len vo výške 166 203 € . V návrhu rozpočtu je podľa komunálnej kalkulačky vo výške 171 259 € . V roku 2026 sú v návrhu rozpočtu plánované štátne dotácie vo výške 101 286 € , z toho pre financovanie MŠ zo ŠR. Vo výške 98 000 € . Príjmy za dane z nehnuteľností sú plánované v rovnakej výške 31 603 € ako v roku 2025.

Poplatky za KO a DSO sa plánujú vybrať vo výške 19 350 € . / v roku 2025 boli v rovnakej výške plánované/. Výdavky sú plánované vo výške 18 201 €. Rozdiel 1 149 € by sa mal rozplánovať na nákup kukanádob , aby príjmy boli s výdavkami vyrovnané.

Kapitálové príjmy sú rozpočtované za predaj pozemkov vo výške 26 000 € . Kapitálové výdavky sú rozpočtované vo výške 68 000 € na budovanie cesty pod Kalváriou, za pozemkové úpravy , na nákup pozemkov a za rekonštrukciu archívu z finančných prostriedkov ŠR vo výške 25 000 € . Realizácia plánovaných rozvojových aktivít v značnej miere závisí od podstatne významného príjmu z predaja majetku obce. Obec nemá zmenšovať majetok , skôr ho zveľaďovať alebo v nezmenenej podobe zachovávať v súlade so zákonom o majetku obcí. Doporučujem zapájať sa do predkladaných výziev k projektom zo ŠR a tak získavať finančné prostriedky na investičný rozvoj obce.

Obec rozpočtovala pre rok 2026 vo výške 33 000 príjmové operácie. Obec Rudno nad Hronom plánuje prevod prostriedkov z rezervného fondu na krytie schodku kapitálového rozpočtu vo výške 8 000 € . Splátky úveru ŠFRB vo výške 8 390 € sa budú financovať z prebytku bežného rozpočtu t.j. príjmami za nájom v BD.

Vo výdavkovej časti predstavuje návrh rozpočtu celkový objem bežných výdavkov obce sumu 350 568 €. Zvýšenie je o 22 143 € oproti schválenému rozpočtu v roku 2025, kde boli vo výške 328 425 €. Zníženie prípadne zvýšenie výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2024 v jednotlivých oddieloch je v nasledujúcej tabuľke :

V €

Funkčná klasifikácia	Rozpočet schválený 2025	Návrh rozpočtu 2026	Rozdiel
Výdavky verejnej správy - 01.1.1	121 957,00	144 655,00	+22 698,00
Finančné a rozpočtové záležitosti – 01.1.2	2 993,00	4 818,00	+1 825,00
Transakcie verejného dlhu – 01.1.7.	2 100,00	2 021,00	-79,00
Požiarna ochrana 03.2.0	3 085,00	0	-3 085,00
Verejný poriadok a bezp 03.6.0	464,00	450,00	-14,00
Všeobecná pracovná oblasť 04.1.2	14 950,00	16 655,00	+1 705,00
Správa a údržba ciest 04.5.1	672,00	672,00	0
Nakladanie s odpadmi 05.1.0	18 400,00	18 201,00	-199,00
Nakladanie s odp.vodami. 05.2.0	855,00	0	-855,00
Znižovanie znečisťovania 05.3.0	0	0	0
Bývanie a občianska vybavenosť 06.1.0	5 400,00	6 050,00	+650,00
Rozvoj obcí -spol.st.úrad 06.2.0	1 565,00	2 112,00	+547,00
Zásobovanie vodou 06.3.0	155,00	300,00	+145,00
Verejné osvetlenie 06.4.0	5 305,00	4 300,00	-1 005,00
Kultúrne služby 08.2.0	23 424,00	20 448,00	-2 976,00
Nábož. a iné služby 08.4.0	1 297,00	1 660,00	+363,00
Predprimárne vzdelávanie- MŠ 09.1.1.	94 871,00	96 546,00	+1 675,00
Vedľ.služby v školstve –ŠJ - 09.6.0.2	28 082,00	30 520,00	+2 438,00
Rodina a deti -10.4.0.	0	800,00	+800,00
Soc. zabezpečenie 10.9.0.	2 850,00	360,00	-2 490,00
Obec spolu bežné výdavky	328 425 ,00	350 568,00	+22 143,00
Výdavky verejnej správy - 01.1.1	41 200,00	44 000,00	+2 800,00
Správa a údržba ciest 04.5.1	43 500,00	24 000,00	-19 500,00
Predprimárne vzdelávanie- MŠ 09.1.1.	3 000,00	0	-3 000,00
Obec spolu kapitálové výdavky	87 700,00	68 000,00	-19 700,00
Transakcie verejného dlhu – 01.1.7.	8 311,00	8 390,00	+79,00
Obec výdavky celkom	424 436,00	426 958,00	+2 522,00

V roku 2026 je možné nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb z dôvodu schválených legislatívnych zmien, nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov, daňových i nedaňových ,vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov následkom vplyvov konsolidácie a nových legislatívnych povinností pre samosprávy, na ktoré nie sú zabezpečené žiadne zdroje. Obec preto aj naplánované výdavky by mala konsolidovať a nie zvyšovať. (napr. úsporou energií, znížením dotácií). Pre MŠ nebol zverejnený predbežne odhadovaný príjem na normatívne príspevky zo ŠR .Obec zatiaľ neplánuje na MŠ z vlastných zdrojov poskytnúť finančné prostriedky na krytie bežných výdavkov.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov v § 4 ods. 5 „rozpočet obce obsahuje aj zábery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce“. V schválenej novele zákona z 28.11.2013 sa mení „ V § 4 ods. 5 prvej vete sa na konci bodka nahrádza čiarkou a pripájajú sa tieto slová: „to neplatí, ak obecné zastupiteľstvo obce s počtom obyvateľov do 2000 rozhodne o neuplatňovaní programu obce.“. Obec Rudno nad Hronom nebude v rokoch 2026 – 2028 uplatňovať programový rozpočet.

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p. sa rozpočet obce zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Obec je povinná zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový.

Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe

osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov.

Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový; kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Ak je bežný rozpočet alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

Predpoklad vývoja výsledku hospodárenia obce v rokoch 2026 – 2028

V €

Rozpočtové roky	2026	2027	2028
Bežné príjmy	367 958,00	366 407,00	376 126,00
Bežné výdavky	350 568,00	357 932,00	367 570,00
Hospodárenie obce: prebytok rozpočtu	+17 390,00	+8 475,00	+8 556,00
Kapitálový rozpočet:			
Rozpočtové roky	2026	2027	2028
Kapitálové príjmy	26 000,00	0	0
Kapitálové výdavky	68 000,00	0	0
Hospodárenie obce: schodok rozpočtu	-42 000,00	0	0
Rozpočtové roky	2026	2027	2028
Príjmy celkom	393 958,00	366 407,00	376 126,00
Výdavky celkom	418 568,00	357 932,00	367 570,00
Prebytok/schodok rozpočtu	-24 610,00	+8 475,00	+8 556,00

Návrh bežného rozpočtu je zostavený ako prebytkový súlade s § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. zákona o rozpočtovej zodpovednosti územnej samosprávy.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Celkový rozpočet bežného a kapitálového rozpočtu je navrhovaný ako schodkový. Schodok rozpočtu je krytý použitím prostriedkov rezervného fondu vo výške 8 000 € a príjmom z predaja pozemkov vo výške 26 000 €. a prostriedkami ŠR vo výške 25 000 €. Prostriedky ŠR obec dostala v roku 2025 na rekonštrukciu archívu a je možné ich použiť aj v roku 2026. Vo výdavkových finančných operáciách sú plánované splátky úveru ŠFRB v celkovej výške 8 390 €.

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2026 – 2028 konštatujem, že takto zostavený nie je v súlade s ústavným zákonom o rozpočtovej zodpovednosti ale len so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Pri jeho schvaľovaní doporučujem preto najprv upraviť výšku výnosu podielovej dane podľa zverejnenej prognózy MF a upraviť aj výšku bežných výdavkov.

Navrhovaný rozpočet obce, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Obec plánuje v roku 2026 hospodáriť so schodkom rozpočtu, ktorý vyfinancuje príjmom z predaja pozemkov a z rezervného fondu.

V stanovisku som pomenovala riziká návrhu rozpočtu, ktoré je potrebné eliminovať dôslednou kontrolou plnenia príjmov zo strany obce a regulovaním čerpaním výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných finančných prostriedkov. Rozpočtová disciplína je nevyhnutná, pretože nie je istota, že budú dosiahnuté bežné príjmy v rozpočtovanej výške. Pre realizáciu rozpočtovaných rozvojových programov sú dôležité kapitálové zdroje najmä z predaja pozemkov.

Ing. Elena Ďurovičová
hlavná kontrolórka Obce Rudno nad Hronom